TIPY

Chaty okem architekta

Chaty a chalupy tvoří pestrý fenomén. Pro sociology (proč je tak málo volných bytů, ale tolik chat), historiky (proč chalupářství začalo v Sudetech) i pro architekty. Architektonický pohled razí i výstava v Uměleckoprůmyslovém museu. Její autor Adam Štěch putoval za chatami a letními domy u nás i jinde a dospěl k typologii. Expozice nabízí nevšední možnost porovnat víkendové bydlení u nás s přeměnou horských chat třeba v Alpách, se Skandinávií i plážovými domy na jihu Francie. To vše svědčí o emancipaci ve 20. století a nárůstu volného času lidí, jenž se promítl do letních sídel, prázdninových vilových osad, či osad trampských. Hlavním tématem výstavy jsou příklady architektury chat i víkendových domů a jejich geneze od vzniku ČSR až po listopad 1989. **Zbyněk Petráček**

Chata: fenomén ve světě architektury. Uměleckoprůmyslové museum, Praha. Do 13. září.

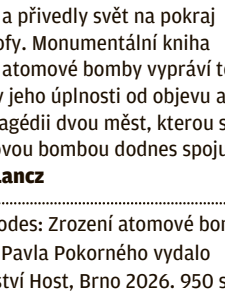
Bruckner s Nathalií

Dirigentka Nathalie Stutzmannová, která debutovala s Českou filharmonií v minulé sezoně, momentálně šéfuje Atlantskému symfonickému orchestru a Filharmonickému orchestru v Monte Carlu. Se svým americkým orchestrem natočila čtvrtou symfonii Antona Brucknera, kterého americké publikum zdaleka tak nevyhledává jako to evropské. Dirigentka, která má za sebou úspěšnou dráhu zpěvačky, prolamuje za oceánem jako žena v čele orchestrů jedno prvenství za druhým. U svého, Atlantského prosazuje zejména romantický repertoár. Od roku 2024 s ním nahrává pro Warner Classics s velmi dobrým ohlasem. Ženy v čele symfonických orchestrů jsou trendem a završením emancipace v tomto „pánském“ oboru. Mají skvělé výsledky. **Martin Zvěřina**

Bruckner: Symphony No. 4, Nathalie Stutzmann, Atlanta Symphony Orchestra; Warner Classics 2026.

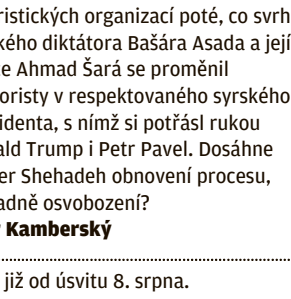
Stopa v hlíně

Pod názvem Present Perfect vstupuje sedmnáct autorů do společného dialogu o historii a současnosti keramiky. Prostřednictvím děl napříč časem je představena hlína jako médium uchovávající dotek rukou i stopu času. Starší práce Ladislava Zívra, Otty Gutfreunda a dalších se stávají východiskem pro úvahy dnešních tvůrců nad možnostmi keramické tvorby. Na Zívrovo organické tvarosloví volně navazuje např. Tereza Sluková sérií Florale. Geometrické formy Gutfreunda zrcadlí ve svých dílech Jimena Mendoza. Zcela novátorský přístup ke keramice rozvíjejí Dominik Adamec, Barbora Dayef a David Střeleček, jejichž práce posouvají tradiční materiál do nových kontextů. **Blanka Frajerová**

Present Perfect. Otisky času v současné keramice. 8smička – zóna pro umění, Humpolec. Do 13. 9.

Dopisy na jevišti

Ten příběh známe všichni (a kdo ne, měl by to rychle napravit). Příběh vikomta de Valmont a markýzy de Merteuil napsal Choderlos de Laclos už před 244 lety. Příběh, který zfilmovaly největší persony světa filmu včetně Miloše Formana. V roce 1980 dokonce vznikla i československá verze: markýzu Merteuil si zahrála Emília Vášáryová, Valmonta Juraj Kukura a jednu z obětí jeho vášní mladičká Jana Nagyová – ještě předtím, než se stala pohádkovou Arabelou. (Mimochodem, stejně je ze všeho nejlepší původní kniha.) A nyní se v kinech můžeme podívat na tuto inscenaci o lásce, lžích a společenských válkách natočenou živě z jeviště Národního divadla v Londýně a režírovanou Marianne Elliottovou. A je nač se těšit. **David Lancz**

Nebezpečné známosti, NT Live 2026. Hrají ve vybraných kinech.

Příběh naděje a zkázy

Hirošima a Nagasaki. To se nám vybaví, když někdo řekne ono děsivě znějící sousloví „atomová bomba“. Jenže Little Boy a Fat Man, jak se jmenovaly bomby, jež zdevastovaly japonská města, byly jen jakýmsi vyvrcholením snah lidské civilizace, jež díky vědeckým objevům z konce 19. století toužila spoutat nekonečnou energii. Ve 20. století se ale tyto snahy vymkly z rukou a přivedly svět na pokraj katastrofy. Monumentální kniha Zrození atomové bomby vypráví tento příběh v jeho úplnosti od objevu atomu až po tragédii dvou měst, kterou si s atomovou bombou dodnes spojujeme. **David Lancz**

Richard Rhodes: Zrození atomové bomby. V překladu Pavla Pokorného vydalo nakladatelství Host, Brno 2026. 950 stran.

Terorista s lidskou tváří

Bývalý pražský imám Samer Shehadeh je český občan odsouzený za terorismus. Své známé posílal bojovat do Sýrie do řad militantní organizace Fronta an-Nusrá a sám se chtěl stát mudžáhidem. Za to byl po svém dopadení v Jordánsku a následné repatriaci do Čech odsouzen na 14,5 roku. Jenže Fronta an-Nusrá byla minulý rok vyškrtnuta ze seznamů teroristických organizací poté, co svrhla syrského diktátora Bašára Asada a její vůdce Ahmad Šará se proměnil z teroristy v respektovaného syrského prezidenta, s nímž si potřásl rukou Donald Trump i Petr Pavel. Dosáhne Samer Shehadeh obnovení procesu, případně osvobození? **Petr Kamberský**

Ke čtení již od úsvitu 8. srpna.